

Przedmiot: Diagnostyka funkcjonalna i metody specjalne w terapii zajęciowej

I. Informacje ogólne

Jednostka organizacyjna	Wydział REHABILITACJI Katedra Terapii zajęciowej Kierownik: dr Grzegorz Bednarczuk
Nazwa przedmiotu	Diagnostyka funkcjonalna i metody specjalne w terapii zajęciowej
Kod przedmiotu	TZ-II-20
Język wykładowy	Polski
Rodzaj modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia)	II stopień
Rok studiów	I i II
Semestr	2, 3 i 4
Liczba punktów ECTS	10
Imiona i nazwiska koordynatorów i wykładowców	dr hab. Anna Cabak, dr Anna Kloze, doc. Paweł Targosiński
Program (programy) studiów, w którym realizowany jest przedmiot	TERAPIA ZAJĘCIOWA
Sposób realizacji zajęć (stacjonarny, uczenie się na odległość)	stacjonarny
Wymaganie wstępne i dodatkowe	Wymagania wstępne. Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu: anatomii, kinezylogii, fizjologii, kinezyterapii, podstaw terapii zajęciowej w pediatrii, ortopedii, reumatologii, neurologii i psychiatrii w różnych grupach wiekowych.

II. Informacje szczegółowe

Cele przedmiotu

C1	Doskonalenie umiejętności badania klinicznego w różnych schorzeniach i zaburzeniach.
C2	Przygotowanie studenta do pracy z nowoczesną aparaturą pomiarową wykorzystywaną w terapii zajęciowej i analizowania wyników pomiarów.
C3	Zapoznanie z podstawami wybranych metod specjalnych i alternatywnych w terapii zajęciowej
C4	Opanowanie nomenklatury stosowanej w wybranych metodach specjalnych i alternatywnych w terapii zajęciowej
C5	Znajomość wskazań i przeciwwskazań do zastosowania wybranych metod specjalnych i alternatywnych w terapii zajęciowej

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu

Efekt uczenia się kierunkowy	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Odniesienie do celów	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK
Wiedza			
K_W02	1. Wymienia i przedstawia metody oceny w badaniu wykorzystywane w terapii zajęciowej w poszczególnych zaburzeniach, zmianach chorobowych i dysfunkcjach społecznych. 2. Zna specyfikę metod pomiarowych wykorzystywanych w terapii zajęciowej	C1, C2	P7S_WG
K_W04	1. Wyjaśnia zasady doboru metod oceny stanu fizycznego, psychicznego i sytuacji społecznej pacjentów w terapii zajęciowej 2. Podaje przykłady normy i patologii na podstawie wyników diagnozy w terapii zajęciowej	C1, C2	P7S_WG
K_W06	1. Opisuje kroki podejmowania decyzji w praktyce opartej na dowodach naukowych w terapii zajęciowej	C1, C2	P7S_WG
K_W07	1. Opisuje techniki i narzędzia pomiarowe stosowane w terapii zajęciowej 2. Wyjaśnia dobór technik i narzędzi stosowanych w terapii zajęciowej	C1, C2	P7S_WG
K_W14	1. Przedstawia metody specjalne i alternatywne w terapii zajęciowej stosując odpowiednią nomenklaturę 2. Wymienia wskazania i przeciwwskazania do zastosowania metod specjalnych i alternatywnych w terapii zajęciowej.	C3, C4, C5	P7S_WK
K_W19	1. Opisuje zasady doboru metod specjalnych i alternatywnych w terapii zajęciowej na podstawie diagnozy pacjenta 2. Wyjaśnia możliwość łączenia wybranych technik w terapii zajęciowej.	C3, C4, C5	P7S_WK
Umiejętności			

K_U01	1. Przeprowadza badanie funkcjonalne pacjenta w oparciu o najnowsze dostępne narzędzia pomiarowe. 2. Analizuje wyniki przeprowadzonego badania.	C1, C2	P7S_UW
K_U02	1. Interpretuje wyniki przeprowadzonych badań (testów) w kontekście możliwości podejmowania aktywności życia codziennego, aktywności fizycznej i twórczej.	C2	P7S_UW
K_U07	1. Proponuje dobór narzędzi diagnostycznych w oparciu od badania naukowe 2. Proponuje i uzasadnia dobór metod terapeutycznych zgodnie z zasadami praktyki opartej na dowodach naukowych.	C1, C3, C4, C5	P7S_UW
K_U16	1. Planuje diagnostykę i zarządza dokumentacją wyników badań. 2. Planuje i kieruje procesem terapeutycznym. 3. Prowadzi monitoring i dokumentację procesu terapeutycznego.	C1-C5	P7S_UO
K_U19	1. Przeprowadza krytyczną analizę procesu terapeutycznego, w tym stosowanej interwencji (metody).	C3, C4, C5	P7S_UW
K_U20	1. Diagnozuje deficyty zajęciowe w różnych obszarach funkcjonowania pacjenta wraz z innymi specjalistami	C1, C2	P7S_UW
Kompetencje społeczne			
K_K01	1. Rekomenduje kompleksowe i holistyczne podejście do pacjenta opierające się na współpracy z całym zespołem terapeutycznym.	C3	P7S_KK
K_K05	1. Wykorzystuje w diagnozie wyniki badań innych specjalistów w celu ustalenia priorytetów w terapii pacjenta 2. Rozumie potrzebę dzielenia się swoimi obserwacjami na temat pacjenta z innymi członkami zespołu terapeutycznego.	C5	P7S_KO
K_K06	1. Aktualizuje swoją wiedzę branżową zapoznając się z najnowszymi wynikami badań 2. Podnosi swoje umiejętności poprzez udział w szkoleniach/kursach/warsztatach/seminariach/konferencjach	C1, C2, C3	P7S_KR

Całość przedmiotu ujęta w następujących 6 modułach (po 2 moduły na semestr)

Moduł/Katedra	Wykłady (godz.)	Ćwiczenia (godz.)	Razem (godz.)
M1/ KPF	20	10	30
M2/KFK	20	5	25

M3/KFK	15	5	20
M4/KTZ	10	5	15
M5/KTZ	15	15	30
M6/KTZ	10	5	15
Razem godziny	90	45	135 cały przedmiot; (po 45h na semestr w tym:30 wykłady, 15 ćwiczenia)

Kolejność realizacji modułów poniżej treści z wykładów i ćwiczeń.

Treści programowe/kat edry	Tytuł wykładu	Odniesienie do efektów uczenia się kierunkowych/ przedmiotowych	Odniesienie do celów przedmiotu
Każdy moduł ma wykłady i ćwiczenia			
Wykłady			
TP1-20/ KPF	Moduł 1. - Wprowadzenie do diagnostyki funkcjonalnej. Składowe badania, systematyka badania. Badanie czynnościowe pacjenta dla potrzeb terapii zajęciowej – wybrane testy funkcjonalne. - Metody specjalne w terapii powięziowej kończyny górnej. - Terapia manualna ręki. - Diagnostyka postawy ciała, równowagi oraz chodu (platforma BBS, VICON, Ścieżka ZEBRIS).	K_W02/ 1, 2 K_W04/ 1, 2 K_W06/1 K_W07/1, 2 K_K05/1, 2	C1, C2, C5
TP 21-40 KFK/20h	Moduł 2. Wybrane metody diagnostyki i terapii w ortopedii i reumatologii dzieci i dorosłych. Charakterystyka najczęstszych problemów ortopedycznych, diagnostyka, postępowanie i zalecenia. Wprowadzenie do metody McKenziego.	K_W02/ 1, 2 K_W04/ 1, 2 K_W06/1 K_W07/1, 2 K_K05/1, 2	C1, C2, C5
TP 41-55 KFK/15h	Moduł 3. Wybrane elementy metody diagnostyki i terapii w neurologii dzieci i dorosłych. Koncepcja NDT-Bobath, metoda Vojty, PNF, Brunkow i inne.	K_W02/ 1, 2 K_W04/ 1, 2 K_W06/1 K_W07/1, 2 K_K05/1, 2	C1, C2, C5
TP 56-65 KTZ/10h	Moduł 4. Wybrane metody stymulacji sensorycznej i ruchowej. -Metoda Snoezelen – sale doświadczania świata (<i>Controlled Multi-Sensory Intervention, CMSI</i> ,	K_W02/ 1, 2 K_W04/ 1, 2 K_W06/1 K_W07/1, 2	C1, C2, C5

	Rooms): podstawowe założenia i metodyka postępowania, wskazania i przeciwwskazania, aspekty organizacyjne.	K_K05/1, 2	
TP 66-80 KTZ /15h	Moduł 5. -Wybrane metody i narzędzia diagnostyki szczególnie zalecane w procesie terapii zajęciowej. Testy, skale, kwestionariusze dotyczące funkcjonowania w różnych obszarach życia i czynnościach dnia codziennego, ocena sprawności kończyny górnej, ręki. -Wykorzystanie narzędzia ICF w teorii i praktyce.	K_W02/ 1, 2 K_W04/ 1, 2 K_W06/1 K_W07/1, 2 K_K05/1, 2	C1, C2, C5
TP 81-90 KTZ/10h	Moduł 6. Wybrane metody diagnostyki i terapii bólu. Przykładowe skale obiektywne i subiektywne. Metoda algometrii. Diagnostyka i terapia mięśniowo-powięziowych punktów spustowych. Wprowadzenie teoretyczne	K_W02/ 1, 2 K_W04/ 1, 2 K_W06/1 K_W07/1, 2 K_K05/1, 2	C1, C2, C5
Ćwiczenia/ zajęcia praktyczne			
TP1-10 KPF/10h	Moduł 1. Podstawy diagnostyki funkcjonalnej - praktyczne pokazy i ćwiczenia wybranych pomiarów i testów. Podstawy terapii powięziowej kończyny górnej. Wybrane elementy terapii manualnej ręki. Diagnostyka postawy ciała, równowagi oraz chodu w praktyce terapeuty zajęciowego (platforma BBS, VICON, Ścieżka ZEBRIS).	K_U01/1, 2 K_U02/1 K_U07/1 K_U16/1 K_U20/1 K_K01/1 K_K06/1, 2	C1, C2, C3
KFK/5h	Moduł 2. Ocena i terapia najczęstszych problemów ortopedycznych. -Osteoporoza edukacja, zalecenia, ćwiczenia. -Dysfunkcja stawów krzyżowo-biodrowych i spojenia łonowego. -Zalecenia, edukacja i leczenie usprawniające w chorobie zwyrodnieniowej stawu biodrowego, po złamaniu szyjki kości udowej oraz po endoprotezoplastyce biodra. -Zalecenia, edukacja i leczenie usprawniające w chorobie zwyrodnieniowej stawu kolanowego oraz po endoprotezoplastyce. -Zalecenia, edukacja i nieoperacyjne sposoby leczenia choroby dyskowej kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego ze szczególnym uwzględnieniem metody McKenziego.	K_U01/1, 2 K_U02/1 K_U07/1 K_U16/1 K_U20/1 K_K01/1 K_K06/1, 2	C1, C2, C3

	-Stenoza odcinka szyjnego i lędźwiowego kręgosłupa. -Zalecenia, edukacja i fizjoterapia w bólach o obrębie stawu ramennego.		
KFK/5h	Moduł 3. Praca w zespole terapeutycznym w koncepcjach neurorozwojowych Modele współpracy z rodziną/opiekunami dziecka z zaburzeniami neurologicznymi w koncepcjach neurorozwojowych Umiejętność dostosowania zaleceń dla pacjenta i środowiska pacjenta w neurologii dzieci i dorosłych	K_U01/1, 2 K_U02/1 K_U07/1 K_U16/1 K_U20/1 K_K01/1 K_K06/1, 2	C1, C2, C3
KTZ/5h	Moduł 4. Metoda Snoezelen -praktyczne zastosowanie, przykłady dobrej praktyki.	K_U01/1, 2 K_U02/1 K_U07/1 K_U16/1 K_U20/1 K_K01/1 K_K06/1, 2	C1, C2, C3
KTZ/15h	Moduł 5. -Przeprowadzenie oceny czynności życia codziennego, wykorzystanie i porównanie różnych skal. Dokumentacja i interpretacja wyników. -Metody oceny funkcji kończyny górnej i ręki. -ICF jako ważne, pomocne narzędzie w pracy terapeuty zajęciowego.	K_U01/1, 2 K_U02/1 K_U07/1 K_U16/1 K_U20/1 K_K01/1 K_K06/1, 2	C1, C2, C3
KTZ/5h	Moduł 6. -Praktyczne wykorzystanie wybranych subiektywnych metod i skal oceny bólu na potrzeby terapii zajęciowej. -Algometria w praktyce jako przykład metody obiektywnej oceny progu wrażliwości bólowej mięśni. -Poznanie technik terapii punktów spustowych, mięśniowo-powięziowych.	K_U01/1, 2 K_U02/1 K_U07/1 K_U16/1 K_U20/1 K_K01/1 K_K06/1, 2	C1, C2, C3

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne		
Treści programowe	Metoda dydaktyczna	Odniesienie do efektów uczenia się kierunkowych/przedmiotowych

TP1-TP90	wykład informacyjny, wykład problemowy, pogadanka, wyjaśnienie, film, obserwacja, omawianie literatury i przypadków, prezentacje studentów, współpraca w grupie	K_W02/ 1, 2; K_W04/ 1, 2; K_W06/1; K_W07/1, 2; K_W14/1, 2; K_W19/1, 2; K_K05/1, 2
TP1-TP45	pokaz, warsztat, ćwiczenia praktyczne	K_U01/1, 2; K_U02/1; K_U07/1,2; K_U16/1,2, 3; K_U19/1; K_U20/1; K_K01/1; K_K06/1, 2
Środki dydaktyczne: ✓ komputer ✓ rzutnik multimedialny ✓ prezentacje tematyczne ✓ podręczniki/monografie ✓ filmy		

Metody i kryteria oceniania		
Efekt uczenia się dla przedmiotu	Treści programowe (TP)	Typy/ Metody oceniania D – ocenianie diagnostyczne, F- ocenianie formujące, P – ocenianie podsumowujące * lub wybór z załączonej listy walidacji wyników
K_W02/1, 2; K_W04/1, 2; K_W06/1; K_W14/1, 2; K_W19/1, 2; K_U01/1, 2; K_U02/1; K_U07/1, 2; K_U16/1, 2, 3; K_U19/1; K_U20/1; K_K01/1; K_K05/1, 2; K_K06/1, 2	TP 1-90 TP1-45	-zaliczenia z każdego modułu ustne lub pisemne/ (D, F) -zaliczenie semestru- średnia arytmetyczna ocen z 2 modułów w każdym semestrze
K_U01/1, 2; K_U02/1; K_U07/1, 2; K_U16/1, 2, 3; K_U20/1; K_K01/1; K_K06/1, 2	TP 1-135	(P) Egzamin końcowy -pisemny, testowy
UWAGI: - Każda katedra po zrealizowanym module przesyła średnią ocenę wynikającą od wszystkich prowadzących, z ćwiczeń i zaliczenie dla wykładów. - Każda katedra przygotowuje ok.10-12 pytań testowych (jednokrotnego wyboru) z danego modułu na egzamin końcowy.		

*D – ocena przypadku, rozpoznanie, F – sprawdzian pisemny, dyskusja, obserwacja, P - egzamin pisemny lub wybór z załączonej walidacji wyników.

Zalecana lista lektur lub lektury obowiązkowe
Literatura obowiązkowa: 1. Bac A. (2016). Terapia Zajęciowa, PZWL

2. Bac A. (2018). Terapia Zajęciowa w dysfunkcjach ruchu, PZWL
3. Bogdanowicz M., Kisiel B., Przasnyska M. (1998). Metoda Weroniki Sherborne w terapii i wspomaganiu rozwoju dziecka. Warszawa, WSiP.
4. Borkowska M, Szwiling Z. (2011). Metoda NDT-Bobath. Poradnik dla rodziców. Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL
5. Case-Smith O'Brien. Occupational Therapy for Children. Missouri, 2010
6. El-Gohary TM., et Al.(2017) „Biodex balance training versus conventional balance training for children with spastic diplegia”. Journal of Taibah University Medical Sciences, 8,(16): 534-540.
7. Farook SA., et Al.(2018) „Impact of virtual reality training in rehabilitation of stroke patients a cross sectional review”. Research and Reviews: Journal of Neuroscience, (8):16-20.
8. Kamińska, A., Mazur, A. (1998). Metodyka zajęć hipoterapeutycznych dla dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym. Postępy Rehabilitacji, 12(3), s. 85-93.
9. Kornet Martyna, Głowacka-Mrotek Iwona, Nowacka Krystyna, Hagner Wojciech. Upper limb treatment techniques for stroke survivors. Journal of Education, Health and Sport. 2017;7(4):234-257. eISSN 2391-8306.
10. Matyja M, Gogola A. (2007). Edukacja sensomotoryczna niemowląt. Katowice, Wydawnictwo Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach.
11. Michalska A, Wendorf J, Boksa E, Wiktor PJ. Jakość życia dzieci i młodzieży z mózgowym porażeniem dziecięcym i niepełnosprawnością intelektualną. Wybrane uwarunkowania kliniczne. Neurologia Dziecięca 2012; 43(12):39-48.
12. Mikołajewska E., Mikołajewski D. Nowoczesne rozwiązania techniczne w usprawnianiu funkcji kończyn górnych. Annales Academiae Medicae Silesiensis, 2012; 66(4): 34–40.
13. Pendleton, W. Schultz-Krohn (2006). Pedretti's Occupational Therapy: Practice Skills for Physical Dysfunction. Mosby; 6th edition.
14. Sienkiewicz D., Kułak W., Buzalska A. et al.: Skale funkcjonalne stosowane u dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym. Neurol Dziec 2009; 35: 47-51.
15. Smrokowska-Reichman, A. (2013). Snoezelen – Sala Doświadczania Świata. Kompendium opiekuna i terapeuty. Wrocław, Fundacja Rosa.
16. Topór E., Kułak W.: Jakość życia dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym. Neurol Dziec 2010; 9: 61–66.
17. Wolińska O., Zwolińska J., Kwolek A.: Weryfikacja oceny funkcji ręki w skali Brunnström z wykorzystaniem elektronicznego urządzenia do diagnostyki ręki u pacjentów po udarze mózgu, Przegląd Medyczny Uniwersytetu Rzeszowskiego 2007, 4, 350–54.
18. Włodarczyk, A., Gasińska, M. (2002). Kanony polskiej hipoterapii. Rehabilitacja Medyczna, 6(3), s. 73-75.
19. Zawiślak, A. (2009). Snoezelen (Sala Doświadczania Świata) - geneza i rozwój. Bydgoszcz: Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego.

Literatura uzupełniająca:

20. Cameron, D., Craig, T., Edwards, B., Missiuna, C., Schwellnus, H. & Polatajko, H.J. (2017). Cognitive Orientation to daily Occupational Performance (CO-OP): A new approach for children with cerebral palsy. Physical and Occupational Therapy in Pediatrics, 37(2), 183-198.
21. Dumas HM, Fragala-Pinkham MA, Rosen EL, O'Brien JE. Construct validity of the pediatric evaluation of disability inventory computer adaptive test (PEDI-CAT) in children with medical complexity. Disability & Rehabilitation. 2017;39:2446-2451
22. Elvrum AK, Zethraeus BM, Vik T, Krumlinde-Sundholm L, (2017) Development and validation of the Both Hands Assessment for children with bilateral cerebral palsy. Phys Occup Ther Pediatr. 2017 May 3:1-14

23. Jackman M, Novak I, Lannin NA, Galea C, Froude E. (2018). The Cognitive Orientation to daily Occupational Performance (CO-OP) Approach: Best responders in children with cerebral palsy and brain injury. *Res Dev Disabil.* 2018 Jul;78:103-113. doi: 10.1016/j.ridd.2018.04.019. Epub 2018 May 8.
24. Sakzewski L, Ziviani J, Abbott DF, et al. Randomized trial of constraint-induced movement therapy and bimanual training on activity outcomes for children with congenital hemiplegia. *Dev Med Child Neurol* 2011; 53: 313–20.
25. Shore BJ, Allar BG, Miller PE, Matheney TH, Snyder BD, Fragala-Pinkham MA. Evaluating the Discriminant Validity of the Pediatric Evaluation of Disability Inventory: Computer Adaptive Test in Children With Cerebral Palsy. *Physical Therapy.* 2017; 97:669-676.
26. Tuersley-Dixon, L. & Frederickson, N. (2010). Conductive education: appraising the evidence, *Educational Psychology in Practice*, 26:4, 353-373, DOI: [10.1080/02667363.2010.521309](https://doi.org/10.1080/02667363.2010.521309)
27. Wallen M, Ziviani J, Naylor O, et al. Modified constraint-induced therapy for children with hemiplegic cerebral palsy: a randomized trial. *Dev Med Child Neurol* 2011; 53: 1091–9.

Punkty ECTS (1 pkt - 25 godz. pracy studenta)

RODZAJ ZAJĘĆ	GODZINY
Godziny kontaktowe	135
Przygotowanie do zajęć	25
Zapoznanie się ze wskazaną literaturą	50
Napisanie projektu/referatu	20
Przygotowanie raportu	0
Przygotowanie do egzaminu	20
Razem = 250 godz. = 10 ECTS	